

**AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
KÜLÖNJELENTÉSÉRE**
**„AZ UNIÓS ERDŐK BIODIVERZITÁSA ÉS AZ ŐKET ÉRINTŐ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS
TERÉN NYÚJTOTT UNIÓS TÁMOGATÁS: POZITÍV, DE KORLÁTOZOTT
EREDMÉNYEK”**

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Bizottság együttes válasza az I.–IV. pontra:

Az európai zöld megállapodásról szóló közleményben foglaltaknak megfelelően a Bizottság új uniós erdőstratégiát fogadott el a 2030-ig tartó időszakra,¹ amely a teljes erdőciklusra kiterjed, és előmozdítja az erdők által nyújtott számos szolgáltatást. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégiára építő új stratégia jövőképet vázol fel és konkrét intézkedéseket határoz meg az EU-ban lévő erdők minőségének javítására, mennyiségének növelésére, védelmének, helyreállításának és rezilienciájának megerősítésére, valamint arra, hogy az erdészeti ágazat az európai zöld megállapodással összhangban nagyobb mértékben járuljon hozzá az új növekedési modellhez.

A stratégia fő célkitűzése olyan növekvő, egészséges, sokszínű és reziliens uniós erdők biztosítása, amelyek jelentősen hozzájárulnak megerősített biodiverzitási és éghajlat-politikai törekvéseinkhez, megélhetést biztosítanak, és támogatják a fenntartható erdei biogazdaságot. A stratégia – többek között az erdők monitoringjának megerősítése és stratégiai tervezés révén – intézkedéseket javasol az uniós erdők megőrzésének és fenntartható kezelésének biztosítására. Emellett intézkedéseket irányoz elő a nem fenntartható gyakorlat elkerülésére vagy kiigazítására, és megfelelő egyensúlyra és szinergiákra törekszik egyfelől az erdők fokozott védelmére, illetve helyreállítására irányuló igény és az EU éghajlat-politikai és biodiverzitási célkitűzéseinek eléréséhez szükséges, az alkalmazkodást célzó erőfeszítések szükségessége, másfelől az erdőkkel kapcsolatos különböző társadalmi-gazdasági érdekek között.

IV.

a) A biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020 májusában elfogadott², a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó stratégia már foglalkozik azzal a problémával, hogy az EU-ban, többek között az EU területén lévő erdőkben a biológiai sokféleség csökken. A biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia néhány kulcsfontosságú kötelezettségvállalása, amelyek az erdőket is érintik, a következők: a jogilag védett terület növelése az EU földterületének 30%-ára; az EU földterületei 10%-ának szigorú védelme, beleértve az összes fennmaradó elsődleges és őshonos uniós erdőt; valamennyi védett terület hatékony kezelése; iránymutatás kidolgozása a biológiai sokféleségnek kedvező erdősítésről és újraerdősítésről, valamint a természetközeli erdészeti gyakorlatról; jogalkotási javaslat előterjesztése 2021-ben a jogilag kötelező érvényű uniós természet-helyreállítási célokról; az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának és érvényesítésének felgyorsítása.

b) A jelentéstételi kötelezettségekről szóló cikk nem terjed ki az ellenőrzések minőségére. Ennek alapján a tagállamok elutasították a Bizottság azon javaslatát, hogy ezt az elemet vegyék fel az éves jelentéstételbe.

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia” (COM(2021) 572 final).

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” (COM(2020) 380 final).

Míg a távérzékelés alkalmazása konkrét esetekben költséghatékony és hasznos lehet (pl. olyan esetekben, amikor a védett területeken történő fakitermelés miatt megsértik a természetvédelmi jogszabályokat), az általában nem elegendő eszköz az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet (EUTR) végrehajtásának biztosításához. Az, hogy egy erdőt kívágnak, keveset mond a beavatkozás jogszerűségéről. Mindazonáltal a Bizottság elő fogja mozdítani a térinformatika – többek között a távérzékelés – szélesebb körű alkalmazását annak érdekében, hogy a tagállamok illetékes hatóságai jobban betartathassák az erdőgazdálkodással és a fakitermeléssel kapcsolatos vonatkozó nemzeti jogszabályokat.

Az EU-ban az illegális fakitermelés szempontjából nem a fa- és fatermékpiaci rendelet az egyetlen releváns eszköz. Az illegális fakitermelés sértheti a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv szabályait, és a környezeti felelősségről szóló irányelv értelmében kártérítési kötelezettséget keletkeztethet. Ami a távérzékelésnek a nyomon követés céljából történő alkalmazását illeti, a Bizottság észrevételei a következők.

Először is, a nyomon követés – beleértve a megfelelés ellenőrzését is – az említett jogszabályok értelmében a tagállamok hatáskörébe tartozik.

Másodszor, a megfelelés ellenőrzése vonatkozásában a távérzékelést a térinformatikai felderítés egyik információforrásának, a térinformatikai felderítést pedig az illegális fakitermeléshez hasonló problémák leküzdéséhez szükséges szélesebb körű beavatkozások (kollektív megfelelésbiztosítás) részének kell tekinteni.

Harmadszor, az EU támogatja, hogy a tagállamok távérzékelést és térinformatikai felderítést alkalmazzanak a Kopernikusz felhasználói-felhasználási keretpartnerségi program alapján, amelynek célja a nemzeti erdőgazdálkodási információk platformok tesztelése és a térinformatikai információk felhasználása az illegális fakitermelés (erdőbűnözés) elleni küzdelemben.

Negyedszer, a Bizottság támogatja a tagállamok megfelelésbiztosítással kapcsolatos erőfeszítéseit, többek között a térinformatikai felderítést ismertető iránymutató dokumentumok kidolgozásával: Lásd a vidéki területeken történő megfelelésbiztosításról szóló Vademecumot és a kapcsolódó összefoglaló útmutatót: [Environmental compliance assurance in rural areas - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#) (Környezetvédelmi megfelelésbiztosítás vidéki területeken – Az EU Kiadóhivatala [europa.eu]); [Environmental compliance assurance in rural areas - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#) (summary) (Környezetvédelmi megfelelésbiztosítás vidéki területeken – Az EU Kiadóhivatala [europa.eu, összefoglaló]) és Guidance on combatting environmental crimes and related infringements (Útmutató a környezeti bűnözés és a kapcsolódó jogsértések elleni küzdelemhez). Guidance on combatting environmental crime (Iránymutatás a környezeti bűnözés elleni küzdelemhez), [Circabc \(europa.eu\)](#).

Végezetül, a Szerződések őreként maga a Bizottság is végrehajtó szerepet tölt be annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok eleget tegyenek a vonatkozó – például az élőhelyvédelmi irányelv szerinti – kötelezettségeknek, és ebben az összefüggésben különböző nyomozati eszközöket, többek között térinformatikai felderítést alkalmaz.

c) A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a 2021 februárjában közzétett új uniós alkalmazkodási stratégia³ a 2013. évi elődjéhez képest sokkal erőteljesebb intézkedéseket tartalmaz az erdők alkalmazkodásának támogatására, többek között információk, ismeretek és gyakorlati megoldások létrehozása és terjesztése révén.

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia” (COM(2021) 82 final).

d) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) támogatja az európai vidékfejlesztési politikát, és hozzájárul a vidéki területek gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatóságához. Az EMVA keretében az erdőgazdálkodási intézkedésekhez nyújtott támogatás a szakpolitikai célok elérésének szerves részét képezi, és elismeri az erdők multifunkcionalitását.

A jövőbeli közös agrárpolitika (KAP) új teljesítési modellje nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamoknak, és ezáltal lehetővé teszi számukra, hogy jobban figyelembe vegyék a helyi körülményeket és szükségleteket. Eltekintve attól a követelménytől, hogy az erdőtelepítési beruházásoknak összhangban kell lenniük a Forest Europe iránymutatásai szerinti éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekkel, az erdészeti ágazat számára nyújtott támogatásnak erdőgazdálkodási terven vagy azzal egyenértékű eszközön kell alapulnia.

A következő teljesítmény-ellenőrzési és teljesítményértékelési keret (PMEF) keretében évente hasznos információk állnak majd rendelkezésre az erdészeti intézkedésekről. Az azonban csak a szakpolitikai értékelés során derül ki, hogy az erdészeti intézkedések milyen hatást gyakorolnak a biológiai sokféleségre és az éghajlatra.

V. A Bizottság elfogadja ezeket az ajánlásokat.

BEVEZETÉS

17. Bár a két erdészeti intézkedésnek a 2020. év végi majdnem 50%-os végrehajtási aránya meglehetősen alacsonynak tűnik, meg kell jegyezni, hogy – különösen beruházási projektek esetében – ez egy tipikus arány, amely a nyújtott támogatás legnagyobb részét tükrözi. Az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására irányuló beruházások időigényesek, és a támogatás végső összegei az adott projekt végén kerülnek kifizetésre. Ezért a pénzügyi végrehajtási arány növekedése a jelenlegi programozási időszak végére várható. A kétéves átmeneti időszak és az N+3 szabály miatt ez 2025 végét jelenti.

Meg kell jegyezni, hogy az egyéb vidékfejlesztési intézkedések – például a tudástranszfer, a tanácsadási szolgáltatások, az infrastruktúra, az alapvető vidéki szolgáltatások (beleértve a Natura 2000 erdőgazdálkodási terveket is) és az együttműködési intézkedések – keretébe tartozó, az erdőgazdálkodással kapcsolatos kiadások az egyes vidékfejlesztési programok éves végrehajtási jelentéseiben szerepelnek, részben azonban a mezőgazdasági ágazatban folytatott hasonló tevékenységek kiadásaival együtt. Mindazonáltal a Natura 2000 erdőterületekre vonatkozó kompenzációs kifizetésekre külön nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények vonatkoznak, amelyekről az éves végrehajtási jelentésekben kell beszámolni.

ÉSZREVÉTELEK

3. háttérmagyarázat – Példák nem egyedi védelmi intézkedésekre

Spanyolországot illetően a Bizottság 2015. február 27-én kötelezettségszegési eljárást indított, amelyben felszólította a spanyol hatóságokat, hogy hozzanak intézkedéseket Natura 2000 területeik védelmére és kezelésére. 2020 júliusában újabb felszólító levelet küldtek.

Lengyelországot illetően a Bizottság 2021. június 9-én kötelezettségszegési eljárást indított, amelyben felszólította a lengyel hatóságokat, hogy hozzanak intézkedéseket Natura 2000 területeik védelmére és kezelésére⁴.

4. háttérmagyarázat – A régi erdők védelme Lengyelországban

A Bizottság ismételt felkéri **Lengyelországot**, hogy hajtsa végre az Európai Unió Bíróságának azzal kapcsolatos ítéletét, hogy az ország a Białowieża erdővel kapcsolatosan megszegte az

⁴ 2021 júniusi kötelezettségszegési eljárások: főbb határozatok.

élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK irányelv) és a madárvédelmi irányelv (2009/147/EK irányelv) szerinti kötelezettségeit⁵.

Lengyelország még mindig nem tett teljes mértékben eleget az ítéletben foglaltaknak. Ami a legfontosabb, Lengyelország nem helyezte hatályon kívül a białowieźai erdőkerületre vonatkozó, 2016-ban bevezetett erdőgazdálkodási terv mellékletét, és azt nem váltotta fel olyan intézkedésekkel, amelyek megőriznék a terület épségét, biztosítanák a természet védelmét, és gondoskodnának a fajok és az élőhelyek védelméről. A Lengyelország által tervezett intézkedések nincsenek összhangban sem az irányelvekkel, sem a Bíróság ítéletével.

33. Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet (EUTR) szerint az „illegálisan kitermelt” fa és fatermékek „a kitermelés szerinti ország alábbiak szerinti alkalmazandó jogszabályainak megsértésével végzett kitermelésből származó termékek: a hivatalos közlönyökben jogszerűen közzétett területi határokon belüli fakitermelési jogok; a kitermelési jogokra és fára vonatkozó kifizetések, a fakitermeléssel kapcsolatos illetékeket is beleértve; fakitermelés, beleértve az erdőgazdálkodásra és a biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó környezetvédelmi és erdészeti jogszabályokat is, ha közvetlenül kapcsolódnak a fakitermeléshez, harmadik feleknek a fakitermelés által érintett törvényes használati és tulajdonjogai; és kereskedelem és vámjog, amennyiben azok az erdészeti szektort érintik”.

34. Az EUTR által meghatározott kellő gondosság magában foglalja az összes releváns információhoz való hozzáférést biztosító intézkedések megtételét és eljárások kidolgozását, (1. lépés), az összes releváns információ és dokumentum összegyűjtését és elemzését biztosító eljárásokat (2. lépés), valamint a kockázat elhanyagolható mértékűre csökkentését célzó megfelelő és arányos intézkedések és eljárások megtervezését (3. lépés).

36. A Bizottság által kért információk a rendelet jelentéstételéről szóló cikkén (20. cikk) alapulnak. A tagállamok ragaszkodtak ahhoz, hogy további kérdésekre (például az ellenőrzések minőségére) vonatkozóan ne legyen kötelező jelentéstétel.

A jelentéstételről szóló cikkben meghatározott, rendelkezésre álló információk alapján a Bizottság arra törekszik, hogy értékelje a tagállamok monitoringtevékenységének megfelelőségét, beleértve az illegális fakitermelést meghatározó nemzeti szabályokat vagy az ellenőrzések során alkalmazott eljárásokat. Ezen információk alapján korábban számos kötelezettségszegési eljárás indult. A Bizottság szükség esetén előírja, hogy a tagállamok a válaszaikat olyan igazoló dokumentumokkal támasszák alá, amelyek lehetővé teszik az információk pontosságának vagy teljességének ellenőrzését (mint az említett kötelezettségszegési ügyekben).

39. A Bizottság szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy a távérzékelési adatok uniós szinten korlátozottan használhatók az EUTR betartatása érdekében. A Kopernikusz-adatokra és más forrásokra építve jelenleg fejlesztés alatt áll az a megoldás, amelynek segítségével a Bizottság felhasználja a térinformatikai felderítést az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv esetleges megsértésének értékelésére. A Bizottság emellett fokozottabban hívja majd fel a tagállamok illetékes hatóságainak figyelmét, és támogatja őket abban, hogy a vonatkozó természetvédelmi jogszabályok betartatása érdekében jobban alkalmazzák a térinformatikai felderítést. A Kopernikusz felhasználói-felhasználási keretpartnerségi programja már támogatja a kísérleti nemzeti erdészeti információs platformokat és a térinformatikai felderítés felhasználását az illegális fakitermelés (erdőbűnözés) elleni küzdelemben.

43. A II. megújulóenergia-irányelv (RED II), valamint a földhasználatról, a földhasználat-megváltoztatásról és az erdőgazdálkodásról szóló rendelet (LULUCF-rendelet) megerősítette a bioenergiára vonatkozó, a 2020 utáni időszakra vonatkozó uniós fenntarthatósági keretet. A II.

⁵ 2021. februári kötelezettségszegési eljárások: főbb határozatok.

megújulóenergia-irányelv kiterjesztette a fenntarthatóságra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó uniós kritériumokat a hő- és a villamosenergia-termelésben felhasznált biomasszára is (a közlekedésben használt folyékony bioüzemanyagok mellett), és külön kritériumokat vezetett be az erdei biomasszára vonatkozóan. Emellett a RED II előírja, hogy a tagállamok által kialakított támogatási rendszerek ne okozzák a nyersanyagpiac indokolatlan torzulását. A LULUCF-rendelet⁶ és a RED II⁷ módosítására irányuló új bizottsági jogalkotási javaslatok tovább erősítik a biomassza energetikai célú hasznosítására vonatkozó uniós fenntarthatósági keretet. A RED II módosítása ezen belül javasolja a biomasszára vonatkozó fenntarthatósági kritériumok és a lépcsőzetes felhasználás elvének további megerősítését. A javaslat az uniós fenntarthatósági kritériumok alkalmazását a kisebb méretű hő- és villamosenergia-termelő létesítményekre is kiterjeszti, és bővíti az erdei biomassza tiltott kinyerési területeit („no-go” területek). A javaslat emellett azt is előírja, hogy 2026. december 31-től – bizonyos kivételekkel – tilos legyen a tagállamok számára támogatni az erdei biomassza kizárólag villamosenergia-termelési célú felhasználását.

45. Az aktualizált (2018) biogazdasági stratégia⁸ valóban tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek alapján jobban megérthető és mérhető a biogazdaság által az ökológiai határokra gyakorolt hatások és következmények. Ezek az intézkedések a Bizottság és tanácsadó testületei, valamint az általános kutatói közösség által a korábbi stratégia (2012) óta végzett munkára épülnek, például a Közös Kutatóközpont 2013-ban biogazdasági megfigyelőközpontot hozott létre azzal a céllal, hogy adatokat és információkat szolgáltatson a jelenlegi biogazdaságról. A megfigyelőközpont 2017-ben beépült a Bizottság Közös Kutatóközpont által koordinált biogazdasági tudásközpontjának szervezetébe.

46. A Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a közelmúltban elfogadott uniós klímarendelet⁹ értelmében az EU-nak és tagállamainak folyamatos előrehaladást kell elérniük az alkalmazkodóképesség fokozása, a reziliencia megerősítése és a kiszolgáltatottság csökkentése terén. A tagállamok biztosítják továbbá, hogy alkalmazkodási politikáik összhangban legyenek az ágazati szakpolitikákkal, és kölcsönösen támogassák egymást. Már ma is minden tagállam rendelkezik nemzeti alkalmazkodási stratégiával és/vagy tervvel, és ezek többsége magában foglalja az éghajlatváltozás hatásainak, a sebezhetőségnek és az erdészetet érintő kockázatoknak az értékelését. Uniós szinten a Bizottság 2021 februárjában tette közzé az új uniós alkalmazkodási stratégiáját, amely lényegesen nagyobb hangsúlyt helyez az erdőkre, és a 2013-as stratégiához képest több és szigorúbb intézkedést tartalmaz az erdőgazdálkodás területén.

⁶ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2018/841 rendeletnek a hatály, a megfelelési szabályok egyszerűsítése, a 2030-ra vonatkozó tagállami célértékek meghatározása, továbbá a földhasználati, erdőgazdálkodási és mezőgazdasági ágazat klímasemlegességének 2035-ig történő közös megvalósítására irányuló kötelezettségvállalás tekintetében, valamint az (EU) 2018/1999 rendeletnek az ellenőrzés, a jelentéstétel, az előrehaladásra vonatkozó nyomon követés és a felülvizsgálat javítása tekintetében történő módosításáról (COM(2021) 554 final).

⁷ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács irányelve az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a megújuló energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (COM(2021) 557 final).

⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „[A sustainable Bioeconomy for Europe: \(A fenntartható európai biogazdaság:\) Strengthening the connection between economy, society and the environment](#)” (A gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése (COM(2018) 673 final).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet – HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

50. A 2013-ban elfogadott uniós erdőstratégia szerint az erdőgazdálkodási tervek vagy azokkal egyenértékű, a fenntartható erdőgazdálkodás elvén alapuló eszközök kulcsfontosságúak ahhoz, hogy több árut és szolgáltatást kiegyensúlyozott módon lehessen biztosítani. Az erdőgazdálkodási tervek mind a 2020-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia, mind az uniós vidékfejlesztési finanszírozás középponti elemei. A stratégia nemcsak magában foglalja ezeket a terveket, de szorgalmazza és támogatja is alkalmazásukat.

A Bizottság együttes válasza az 51–52. bekezdésre:

A munkacsoport arra a következtetésre jutott, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás kritériumai és mutatói értékes eszközök a tendenciák nyomon követéséhez, a regionális, nemzeti és nemzetközi szintű jelentéstételhez, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás felé tett általános előrehaladás értékeléséhez, de önmagukban nem elegendők a fenntartható erdőgazdálkodás biztosításához. E célból a tagállamok rendelkeznek a fenntartható erdőgazdálkodás gyakorlati megvalósítását biztosító rendszerekkel, többek között a következőkkel: tagállami jogszabályok és követelmények, részvételi folyamatok, puha jogi mechanizmusok (szabványok, iránymutatások stb.), ösztönzők és bevált gyakorlatok, valamint piaci alapú önkéntes mechanizmusok (tanúsítás). A kritériumok és mutatók ezért hasznosak, céljuk, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás bizonyos mértékben értékelhető legyen, de nem a vezetői egység szintjén. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia a Forest Europe fenntartható erdőgazdálkodási kritériumai alapján az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség egyes vetületei tekintetében további, az erdei ökoszisztémák állapotára vonatkozó mutatók, valamint küszöbértékek vagy tartományok – például az egészséggel, a biológiai sokféleséggel és az éghajlatpolitikával kapcsolatos célkitűzések – meghatározását irányozza elő, továbbá előrevetíti egy uniós koordinált erdészeti nyomonkövetési, adatgyűjtési és adatszolgáltatási rendszerre vonatkozó jogalkotási javaslat kidolgozását.

54. A vidékfejlesztés keretébe tartozó erdészeti intézkedésekre vonatkozó értékelő tanulmány¹⁰ szerint „[a]z erdőgazdálkodási tervek fontos szerepet játszhatnak a tájszintű fenntartható erdőgazdálkodás fejlesztésében, különösen akkor, ha a területtervezés részét képezik annak biztosítása érdekében, hogy a fenntartható erdőgazdálkodás valamennyi területét megfelelően lefedjék”.

55. Az új uniós erdőstratégia elismeri az erdők multifunkcionalitását, ezen belül a társadalmi-gazdasági, a környezetvédelmi, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos funkciókat.

Az erdészet az uniós vidékfejlesztési politika szerves részét képezi, és elősegíti annak egyes alapvető fontosságú környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági célkitűzései elérését. A vidékfejlesztési programok támogatják az erdők gazdasági, éghajlatügyi és környezetvédelmi funkcióit, bár ezek a szempontok a szóban forgó programok keretében végrehajtott intézkedésekben nem minden esetben vannak jelen azonos súllyal.

58. A jövőbeli KAP nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a támogatási rendszerük kialakításában, ideértve az erdőkkel kapcsolatos támogatásokat is. A Bizottság új teljesítési modellre tett javaslatot, amely szerint az Unió az alapvető szakpolitikai paramétereket határozza meg (a KAP céljait, a beavatkozás általános típusait, az alapvető követelményeket), a tagállamok pedig nagyobb felelősséget viselnek és elszámoltathatóbbak abban a tekintetben, hogy miként valósítják meg a célkitűzéseket és a közösen meghatározott célokat. A nagyobb fokú szubszidiaritás lehetővé teszi, hogy e célkitűzések és célértékek teljesítése során hatékonyabban lehessen figyelembe venni a helyi körülményeket és igényeket. A KAP-beavatkozások végrehajtásának módját a tagállamok fogják meghatározni úgy, hogy maximalizálják azok hozzájárulását az uniós célok eléréséhez.

¹⁰ The Evaluation study of the forestry measures under Rural Development Final report (Értékelő tanulmány a vidékfejlesztés keretébe tartozó erdészeti intézkedésekről, zárójelentés), 85. o. Megtekinthető a következő internetcímen: <https://op.europa.eu/s/pkOE>

Az erdészeti ágazatnak nyújtott támogatásnak hozzá kell járulnia a KAP éghajlattal és környezettel kapcsolatos konkrét célkitűzéseivel, valamint a vidéki térségek gazdasági és társadalmi fejlődésének megerősítéséhez.

Beavatkozásaik megtervezésekor a tagállamoknak figyelembe kell venniük az európai zöld megállapodás céljait és a tagállamokra vonatkozó egyedi ajánlásokat. A KAP stratégiai tervek jóváhagyási folyamatában a Bizottság értékelné fogja, hogy a tervek összhangban vannak-e az európai zöld megállapodással, valamint annak stratégiáival és célkitűzéseivel.

A KAP stratégiai tervek keretében programozott valamennyi jövőbeli beavatkozáshoz hasonlóan az erdészeti beavatkozások támogatásának majdani jogi kerete is tartalmaz majd általános rendelkezéseket. Eltekintve attól a követelménytől, hogy az erdőtelepítési beruházásoknak összhangban kell lenniük a Forest Europe iránymutatásai szerinti éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekkel, az erdészeti ágazat számára nyújtott támogatásnak erdőgazdálkodási terven vagy azzal egyenértékű eszközön kell alapulnia.

61. Az EMVA-rendelet¹¹ és a tagállamoknak szóló bizottsági iránymutatás szerint a kiválasztási kritériumokat kötelezővé kell tenni (néhány kivétellel) azokban az esetekben is, amikor az intézkedésre/pályázati felhívásra rendelkezésre álló költségvetés magasabb, mint a finanszírozási igény. A tagállamoknak ilyen hatékony eljárások alkalmazásával kell kiválasztaniuk az intézkedés célkitűzéseinek megvalósulása szempontjából legmegfelelőbb műveleteket.

Hangsúlyozni kell, hogy azokban az esetekben is, amikor a mérsékelt érdeklődés miatt nem megfelelően alkalmazzák a kiválasztási kritériumokat, a támogatás csak akkor felel meg az előírásoknak, ha a szóban forgó intézkedésekhez kapcsolódó valamennyi támogathatósági feltétel teljesül.

64. A jövőbeli KAP nagyobb rugalmasságot és szubszidiaritást biztosít a tagállamok számára a támogatási szabályok egyszerűsítése tekintetében. Ezen túlmenően a tagállamoknak lehetőségük lesz arra, hogy az erdő-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kötelezettségvállalásokra vonatkozó kifizetéseket a felmerült költségek és az elmaradt bevétel alapján, az azonosított szükségleteknek és a célkitűzéseknek megfelelően megcélzott területet figyelembe véve határozzák meg.

65. A nyomonkövetési rendszer célja nem az intézkedések hatásának/hatásainak mérése, hanem annak nyomon követése, hogy a tagállamok milyen eredményeket értek el az intézkedések végrehajtása terén a kitűzött célokhoz képest.

66. Az **1. táblázat** helyesen mutatja be a biológiai sokféleséghez és az éghajlatváltozáshoz való hozzájárulás nyomon követése szempontjából releváns output- és eredménymutatókat. Az **1. táblázat** azonban nem tartalmazza a releváns kontextusmutatókat, nevezetesen a következőket: **C.29** (Erdő és egyéb fás területek), amely információkat szolgáltat az erdők és egyéb fás területek kiterjedéséről (összesen és a részarányokat tekintve); **C.31** (Felszínborítás), amely információkat szolgáltat a különböző földkategóriák, köztük az erdőterületek aktuális eloszlásáról; **C.34** (Natura 2000 területek), amely tájékoztatást nyújt a Natura 2000 hálózat keretében védett mezőgazdasági és/vagy erdészeti hasznosítású területek kiterjedéséről; valamint **C.38** (Védett erdő), amely a biológiai sokféleség, a tájak és a sajátos természeti elemek megőrzése érdekében védett erdők és egyéb fás területek arányáról tájékoztat.

67. A KAP jelenlegi és jövőbeli monitoring- és értékelési rendszerében az eredménymutatók szerepe az érintett intézkedések hatókörének értékelése, valamint annak ellenőrzése, hogy ezen intézkedések tagállami végrehajtása a tervek szerint halad-e.

¹¹ Az 1305/2013/EU rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 487–548. o.) 49. cikke.

Bár az erdőkkel kapcsolatban nincsenek hatásmutatók, a monitoring- és értékelési rendszer tartalmaz olyan kontextusmutatókat, amelyek átfogó képet adnak az erdővel borított területekről (a Natura 2000 területeket is ideértve).

Az értékelés során ezek a mutatók és a kimeneti mutatók végső soron a szakpolitika hatásainak vizsgálatát szolgálják.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

72. A legálisan és illegálisan kitermelt áruknak az EUTR 2. cikkében szereplő meghatározásai olyan fakitermeléssel kapcsolatos alkalmazandó nemzeti jogszabályokra utalnak, amelyek tekintetében a Bizottság nem rendelkezik hatáskörrel (kivéve, ha a jogszabály olyan uniós jogszabályokat jelent, mint az élőhelyvédelmi irányelv, amelyek tekintetében a Bizottság eljárhat, amint azt a 4. Háttérmagyarázatban szereplő példa mutatja). Ezen túlmenően a gazdasági szereplőkre és kereskedőkre vonatkozó EUTR-kötelezettségek végrehajtásának ellenőrzése a tagállamok hatáskörébe tartozik.

A tagállami kötelezettségek ellenőrzését illetően a Bizottság a kötelezettségek teljesítését az EUTR 20. cikke szerint jelentett információk alapján értékeli. Ezen információk alapján korábban számos kötelezettségszegési eljárás indult. A Bizottság szükség esetén előírja, hogy a tagállamok a válaszaikat olyan igazoló dokumentumokkal támasszák alá, amelyek lehetővé teszik az információk pontosságának vagy teljességének ellenőrzését (mint az említett kötelezettségszegési ügyekben).

73. A RED II az előző RED I-hez képest megerősítette a bioenergiára vonatkozó uniós fenntarthatósági kritériumokat, beleértve azokat a további biztosítékokat is, amelyek biztosítják, hogy az energetikai felhasználásra szánt erdei biomassza kinyerése fenntartható módon történjen. A RED II módosítására irányuló bizottsági jogalkotási javaslat tovább erősíti a biomasszára vonatkozó fenntarthatósági kritériumokat, kijelöli az erdei biomassza tiltott kinyerési területeit („no-go” területek), kiterjeszti az uniós fenntarthatósági kritériumok alkalmazását a kisebb méretű hő- és villamosenergia-termelő létesítményekre, és korlátozza az erdei biomassza kizárólag villamosenergia-termelési célú felhasználásához nyújtható nemzeti támogatásokat.

Az erdőknek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásával az új uniós alkalmazkodási stratégia és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új erdőstratégia foglalkozik.

74. Az erdőgazdálkodási tervek vagy azokkal egyenértékű, a fenntartható erdőgazdálkodás elvén alapuló eszközök kulcsfontosságúak számos termék és szolgáltatás kiegyensúlyozott módon történő biztosítása szempontjából, és az uniós vidékfejlesztési finanszírozás középpontjában állnak. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az erdőkre vonatkozó Natura 2000 kifizetések, az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások, az erdő-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos szolgáltatások, valamint a vidékfejlesztés keretében megvalósuló erdővédelem elősegítik a biológiai sokféleség megőrzését és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelését. A Bizottság mindazonáltal elismeri, hogy egyes erdészeti intézkedéseket jobban meg lehetett volna tervezni.

Míg a jövőbeli KAP nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára az általuk nyújtandó támogatás megtervezéséhez, valamennyi beavatkozásnak egyértelmű beavatkozási logikán kell alapulnia, továbbá a kilenc konkrét célkitűzést és a KAP átfogó célkitűzését figyelembe véve kell kezelnie az azonosított szükségleteket. Beavatkozásaik megtervezésekor a tagállamoknak figyelembe kell venniük az európai zöld megállapodás céljait és a tagállamokra vonatkozó egyedi bizottsági ajánlásokat.

A közös uniós monitoringrendszernek nem az a szerepe, hogy a KAP erdészeti intézkedéseinek hatását mérje. A KAP mellett túl sok tényező befolyásolja az erdők biológiai sokféleségét és az éghajlatváltozást. Csak értékelések útján mérhetők fel a KAP-intézkedések nettó hatásai.

1. ajánlás – Az erdők biológiai sokféleséghez való hozzájárulásának javítása és az éghajlatváltozás kezelése

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, 2021. július 16-án elfogadott új erdőstratégia átfogó intézkedéseket javasol az EU-ban lévő erdők minőségének javítására, mennyiségének növelésére, valamint helyreállításának és rezilienciájának megerősítésére. A dokumentum nagy hangsúlyt helyez a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó további mutatók és küszöbértékek vagy értéktartományok meghatározására; tanácsokkal és iránymutatással szolgál az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos fizetési rendszerek kialakítására vonatkozóan; iránymutatással szolgál és elősegíti az ismeretek és a bevált gyakorlati megoldások cseréjét az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia területén; továbbá előírja egy jogalkotási javaslat előterjesztését az erdők állapotának uniós szintű megfigyeléséről, valamint az erre vonatkozó jelentéstételről és adatgyűjtésről, amely meghatározza az erdőkre vonatkozó nemzeti/regionális szintű stratégiai tervekkel szemben támasztott követelményeket is.

Az erdőstratégia a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, 2020 májusában elfogadott biodiverzitási stratégiára épül, amely részletes cselekvési tervet és indikatív ütemtervet tartalmaz az erdővédelmi intézkedések alkalmazásának javítása érdekében, és így jelentős lépést jelent ezen ajánlás végrehajtásában. A Bizottság 2021 vége előtt elérhetővé teszi a különböző intézkedések végrehajtásának állapotát bemutató eredménytáblát¹².

A fentiekben említett két stratégia kidolgozása során a Bizottság a korábbi értékelésekből és a nyilvános konzultációk során kapott visszajelzésekből kiindulva felülvizsgálta a jelenlegi szakpolitikai keretet. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia a következő, ezen ajánlás Bizottság általi végrehajtása szempontjából releváns intézkedéseket irányozza elő:

- bizottsági javaslat egyrészt a további védett területek és ökológiai folyosók azonosítását és kijelölését segítő kritériumokról és iránymutatásról, ideértve a szigorú védelem meghatározását is, másrészt arról, hogy más hatékony területalapú védelmi intézkedések és a városok zöldebbé tétele hogyan járulhatnak hozzá az EU 2030-ra kitűzött természetvédelmi céljainak teljesítéséhez,
- javaslat a kötelező érvényű uniós természet-helyreállítási célkitűzésekről, ideértve egy olyan lehetséges uniós szintű módszertan értékelését is, amelynek célja az ökoszisztémák feltérképezése, értékelése és jó állapotának elérése annak érdekében, hogy az ökoszisztémák előnyei érvényre juthassanak,
- iránymutatás a fajok és az élőhelyek kiemelt intézkedések céljából történő kiválasztásáról és rangsorolásáról annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ra a jelenleg nem kedvező helyzetű fajok és élőhelyek legalább 30%-a a kedvező kategóriába kerüljön, vagy legalább ebbe az irányba mutató határozott pozitív tendencia érvényesüljön,
- módszertani iránymutatás az ökoszisztéma állapotának és szolgáltatásainak a feltérképezéséhez és helyreállításuk nyomon követéséhez,
- iránymutatás a biológiai sokféleségnek kedvező erdősisítésről és újraerdősítésről, valamint a természetközeli erdészeti gyakorlatról,
- arra vonatkozó ütemterv, hogy az EU-ban 2030-ig az ökológiai elvek maradéktalan figyelembevétele mellett legalább 3 milliárd új fa telepítésére kerüljön sor – közzétéve 2021. július 16-án.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

¹² A nyomonkövetési eredménytábla a [Biodiverzitási Tudásközpont](#) internetes honlapján lesz megtekinthető.

2. ajánlás – Az illegális fakitermelés elleni küzdelem megerősítése

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást. A Bizottság az ajánlást az uniós piacon forgalomba hozott termékekhez kapcsolódó erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimalizálását célzó intézkedésekről szóló, küszöbön álló jogalkotási kezdeményezés összefüggésében fogja figyelembe venni.

Az ajánlás elfogadása mellett a Bizottság hangsúlyozza, hogy nem tud konkrét kötelezettségvállalásokat tenni a lehetséges jogalkotási javaslatokkal vagy a társjogalkotókkal folytatott jogalkotási tárgyalások eredményével kapcsolatban.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia több olyan intézkedést is tartalmaz, amelynek célja a meglévő uniós szabályozás végrehajtásának és érvényesítésének megerősítése.

3. ajánlás – A vidékfejlesztési erdészeti intézkedések jobban összpontosítsanak a biológiai sokféleségre és az éghajlatváltozásra

a) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A KAP stratégiai tervek jóváhagyásakor a Bizottság – az európai zöld megállapodásban kitűzött célok és a Bizottság által a tagállamokhoz intézett országspecifikus ajánlások figyelembevételével – értékelni fogja, hogy teljesülnek-e az uniós szintű követelmények, és hogy a tervezett beavatkozások SWOT-elemzésen (erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek vizsgálata) és az igények felmérésén alapulnak-e.

Az EMVA keretében támogatott erdészeti intézkedéseknek összhangban kell lenniük a fenntartható erdőgazdálkodás elveivel, figyelembe véve az erdők multifunkcionalitását is.

A jövőbeli KAP keretében csak azok az erdőtelepítési beruházások támogathatók, amelyek összhangban vannak az erdőtelepítésre és az újraerdősítésre vonatkozó páneurópai iránymutatásokban kidolgozott fenntartható erdőgazdálkodási elvekkel összhangban álló éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekkel.

Emellett az erdészeti ágazatnak nyújtott támogatásnak erdőgazdálkodási terven vagy azzal egyenértékű eszközön kell alapulnia.

b) A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Bizottság megjegyzi, hogy az erdészeti intézkedéseknek a biológiai sokféleségre és az éghajlat-politikára gyakorolt hatását csak vizsgálatok alapján lehet értékelni.